

TUDSZ MAGYARUL?

helyesírási és nyelvhelyességi verseny

Salgótarjáni Általános Iskola Petőfi Sándor Tagiskolája

TUDSZ MAGYARUL?

(Feladatlap az 5–6. évfolyamosoknak.)

Kedves Versenyző!

Üdvözlünk a „Tudsz magyarul?” helyesírási és nyelvhelyességi verseny résztvevői között.

Városunk, Salgótarján idén ünnepelte 100. születésnapját, ezt megünneplendő ezzel kapcsolatos feladatok várnak rátok.

Úgy gondoljuk, ezt az évet még az online megméréstetésnek szenteljük. Bízunk benne, hogy a következő tanévben már személyesen is találkozhatunk veletek.

Az ügyesen dolgozók jutalmát a postással küldjük majd el nektek.

Jó munkát és kellemes időtöltést kívánunk! Vigyázzatok magatokra még, de vigyázzunk egymásra is!

Üdvözlettel:

Bíró Szilvia és Májer Viktória

magyartanárok

Salgótarjáni Általános Iskola Petőfi Sándor Tagiskolája

TUDSZ MAGYARUL?

(Feladatlap az 5–6. évfolyamosoknak.)

Salgótarján legnagyobb veszteséggel járó sportkatasztrófia 1944. január 13-án Erdélyben történt, a Radnai-havasok 2305 méter magas Nagy-Pietrosz csúcsának meghódítása közben. A Salgótarjáni Acélgyári Levente Egylet sielőit lavinaszerencsétlenség érte.

Az egyetlen túlélő *iff. dr. Varga Kálmán* volt. *Farsang János* előző napi sportsérülésének köszönhette megmenekülését.

Tedd betűrendbe a szerencsétlenül járt sportolók nevét!

Bacsa Mihály, Huszár Béla, Juhász József, Vankó István, Vlacsil József, Liptay Pál, Orosz Imre, Bagyinszky János, Dombai Pál, Fehér Gyula, Fényszarusi József, Kojnok István, Vlacsil Béla, Völgyvári Márton, Györe József

___ / 15 pont

Tudtad-e, hogy Salgó a kapitány hiszékenysége miatt veszett el? A leleményes törökök faágyúval foglalták el a várat.

Erről olvashatsz ebben a feladatban. A szöveg azonban hemzseg a helyesírási hibáktól. Javítsd ki őket!

A medves fensíkon, 625 méter magas vulkáni kúpon találjuk a Salgói várat. Az erődítményt a XIII Században a kacsics nemzeccség tagjai építették az 1241-42-es Tatárjárás utáni időszakban. Földesurai a XIV. század elején meg hódoltak Csák Máté előtt, de amikor vissza tértek Károly Róbert hűségére, megtarthatták uradalmukat. A várat 1460. nyarán a Husziták foglalták el, de még ez év augusztusában az igasságos Mátyás király visszafoglalta.

Salgó fénykorát a szapojai család idejére tehetjük. Az 1500-as évek már a török fenyegetés árnyékában teltek. 1554-ben Kara Hamza bég ágyúknak láccó fatörzseket kötötetet ágyútalpakra. Ságvári Simon kapitány úgy megrémült ezek láttán, hogy gondolkodás nélkül felatta a várat. A negyvenfős török őrség a Somoskői várig is el-el kalandozot.

1539 ben a magyar királyság seregének sikerült megtörnie a salgói Törökök ellenálását. A bevonuló katonaság romá lőtte az erődítést, ezzel Salgó katonai szerepe végleg befejeződött.

Salgótarjáni Általános Iskola Petőfi Sándor Tagiskolája

TUDSZ MAGYARUL?

(Feladatlap az 5–6. évfolyamosoknak.)

Petőfi Sándor 1845 június. 11-én látogatta meg a romokat, és az élmény ihlette Salgó című költeményének megírására.

___ / 23 pont

Nagy Lajosné Bereczki Mária *A föld mélyéből ébredő város* címmel könyvet írt Salgótarján születéséről. Ebből a könyvből idézünk néhány részletet, hiányosan. A te feladatod az üres helyek pótlása. Segítségül megadtuk a szóba jöhető szavakat, ezekből válogathatsz. Vigyázz! Vannak felesleges kifejezések is.

„Föld mélyében _____ barnaszéntelegek
_____ nyugodtak a földben.

Nem is tudtak róla, amíg _____

Földből gáz szivárgott, meleg lett a talaj.
(...)

A föld önmagától gyulladt meg és égett,
Mutatták _____ az égett üreget.

De egyik sem írta, hogy _____ rejtene,
Helybeli _____ csodaként kezelte. (...)

Bányászok érkeztek, ők a _____
_____ gépészek és még sokan mások.

Bányamunkások, kik _____

Az újonnan nyílt _____ kerestek.”

gyárakban, vajúrók, ki nem gyulladt, a hegyben, lehetőségeket, rejlő, szakmunkások, lakosság, szemet, háborítatlanul, bányákban, a völgyben

___ / 12 pont

Salgótarjáni Általános Iskola Petőfi Sándor Tagiskolája

TUDSZ MAGYARUL?

(Feladatlap az 5–6. évfolyamosoknak.)

Salgótarjánt 100. születésnapján egy igényes fotóalbummal (is) köszöntötte a városvezetés.

A *Salgótarján-100 év pillanatai* c. könyv előszavából idézünk. Olvasd el figyelmesen a szövegrészletet, majd oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

„... Salgótarjában a városiasodás jó másfél évszázaddal ezelőtt kezdődött. (...) Ez a korszak szinte egybeesik a fényképezés elterjedésével.

A képeket kezdetben hivatásos fényképészek készítették. A hivatásos fotós teljesítményének könyvünkben szereplő ékes példája Krúdy Pál két, 1922 körüli városfotója, valamint a 19. századból származó néhány itt közölt fénykép. Feltételezhetjük, hogy a Salgótarjában működő legjelentősebb iparvállalatok... saját fényképészt is alkalmaztak.

A korai amatőr fényképezésre kiváló példa az acélgyári műszaki tisztviselő Gábler Vilmos tevékenysége, aki 1902-től készített fényképeket saját gépével közvetlen lakóközvetében, az acélgyári gyártelepen illetve Salgótarjány-telepen, valamint Salgótarján más részein. (...)

Szabadidős tevékenységként egyedülálló módon dokumentálta az acélgyári magántisztviselői életmódot, az acélgyári gyártelepet, Salgótarjányát, tehát a „Rimai Birodalom” helyi telepét. Emellett a városi jogállást elnyerő település urbanizációjának korai eseményeit is megörökítette. Gábler Vilmos esetében az „amatőr fényképész” minden, csak nem minőségjelző, hiszen kiemelkedően jó fotókat készített. A kattintástól az előhívásig minden technikai folyamatot maga végzett.”

1. Mi a legfontosabb különbség Krúdy Pál és Gábler Vilmos tevékenysége között?
2. Mennyi idő telt el a két fényképész működése között?
3. Mi mindent örökített meg Gábler Vilmos a fényképein?
4. Ajánlj fotótémát a két fényképésznek! Mit tartasz megörökítésre érdemesnek a mai Salgótarjányból? Két példát várunk!
5. Magyarázd meg a kifejezéseket! amatőr, dokumentálta, urbanizáció, részvénytársulat
6. Miért van idézőjelben az *amatőr fényképész* kifejezés?

___ / 10 pont

Salgótarjáni Általános Iskola Petőfi Sándor Tagiskolája

TUDSZ MAGYARUL?

(Feladatlap az 5–6. évfolyamosoknak.)

Nézd meg alaposan a képet! Milyen történetet tudnál elképzelni egy 1950-ben készült fotóhoz?
Használd a fantáziádat! Írj egy minimum 10 mondatos fogalmazást!

A megyei könyvtár olvasóterme, 1950-es évek

___ / 30 pont

A versenyző

neve:

iskolájának a pontos neve:

osztálya:

felkészítő tanárának neve:
